

SPROG & SAMFUND

Nyt fra
Modersmål-Selskabet
26. årgang nr. 4
December 2008

**Indhold: Formanden skriver 3 · Årbogsmøde 4-5 · Handlingsplan 6-7 · Læserne skriver 7
Mange slags dansk 8-9 · Debat 10-11 · Høring og høringsvar 12-13 · Nye bøger 14 · Nye
konsulenter 15 · Bogmessen 16**

Opbakning

På Modersmål-Selskabets fødselsdag den 27. november blev årbogen "Fra det ene sprog til det andet" præsenteret (se referat side 4-5), og i sin indledningstale mindede Bent Pedersbæk Hansen om, at det egentlige kulturliv trives i små interessegrupper og ikke nødvendigvis i det store mediebrøl. En sådan interessegruppe har meldt sin ankomst inden for Selskabets rammer. Deltagerne kalder sig ildsjælene og har vedtaget et program til styrkelse af Selskabets udadvendte virke i sprogdebatten. Det er muligt, at selve ordet ildsjæl hurtigt vil blive nedslidt, men der er holdbarhed i initiativet, og gruppen kan med sin opbakning aktivt spille den rolle, der oprindeligt var tiltænkt det nu nedlagte repræsentantskab. Gruppens programpunkter lanceres i dette nummer sammen med formandens kommentar. Blandt forslagene er et møde med

Danmarks Radios nye sprogredaktør Michael Kristiansen, og det arrangement er allerede sat i værk og vil finde sted den 17. marts 2009 kombineret med rundvisning i DRs budgetdramatiske byggeri i det område, der ironisk nok kun hedder Ørestaden. Se annoncen inde i bladet, der også portrætterer Michael Kristiansen.

Om der gemmer sig en ildsjæl i den nye kulturminister Carina Christensen er på sprogområdet og alle andre områder endnu et ubesvaret spørgsmål, men hun får nogle opfordringer fra Socialdemokratiets kulturordfører Mogens Jensen, der er interviewet til dette nummer om partiets holdninger til en sprogpolitik. Regeringens sprogkommission kom med en hensigtserklæring, der har været til høring. Den refereres også her fulgt af Selskabets officielle kommentar.

M.B.

SPROG & SAMFUND

er medlemsblad for Modersmål-Selskabet og udsendes i 4 numre årligt. Abonnement for ikke-medlemmer 90 kroner.
Oplag: 1200 eksemplarer.

BLADUDVALG:

Henrik Munck (formand)
Ingrid Carlsen
Adam Hyllested
Jørgen Christian Wind Nielsen

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Michael Blædel
Lyngfeldtsvej 17,
3300 Frederiksværk
tlf. 47 74 62 61
michael@blaedel.dk

LAYOUT:

Martin Sand Pæevatalu

REPRO OG TRYK:

Clausen Offset
ISSN 0108-433 X

Artikler, der offentliggøres i Sprog & Samfund, tegner ikke nødvendigvis Selskabets holdning. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Modersmål-Selskabet har til formål at virke for bevarelse og udvikling af modersmålet som en grundlæggende forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Dette tilstræbes ved:

1. At vække forståelse for betydningen af en klar, udtryksfuld og varieret anvendelse af sproget i tale og skrift – med respekt for dialekterne
2. At formidle kendskab til forskning og uddannelse vedrørende det danske sprog.

Medlemskontingent er 225 kr. årligt, for uddannelsessøgende og pensionister 150 kr. (Portogebyr – udlandet: 50 kr.)

Giro (netbank: reg.nr. 9570) kt.nr. 667 6901
CVR-nr. 7682-4215
Bank: reg.nr. 7853, kontonr. 103 5729
Internet: www.modersmaal.dk

MODERSMÅL-SELSKABETS BESTYRELSE:

FORMAND:

Mag.art. Bent Pedersbæk Hansen,
Gadestævnet 35, 2650 Hvidovre, tlf. 3647 4065,
e-mail: bp@modersmaal.dk

NÆSTFORMAND:

Cand.oecon. Henrik Munck,
Farumgårds Allé 3, 3520 Farum, tlf. 4495 2243,
e-mail: hm@modersmaal.dk

KASSERER:

Cand.jur. Rasmus Rune Axelsen,
Lindevej 9, 4180 Sorø, tlf. 5783 0006,
e-mail: rra@modersmaal.dk

ØVRIGE BESTYRELSE:

Katrine Bøgh Brixen,
Lærdalsgade 3, l.tv., 2300 København S,
tlf. 2065 8988, e-mail: kbb@modersmaal.dk

Kontorassistent Ingrid Carlsen,
Ammendrupvej 33, 3200 Helsingør, tlf. 6095 8802,
e-mail: ic@modersmaal.dk

Mag.art. Adam Hyllested,
tlf. 3537 7730, e-mail: ah@modersmaal.dk

Cand.mag. Gerda Thastum Leffers,
Skolebakken 81, 2830 Virum, tlf. 4585 7644,
e-mail: gtl@modersmaal.dk

Translatør, cand. interpret.
Jørgen Christian Wind Nielsen,
Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup,
tlf. 3962 2720, e-mail: jcn@modersmaal.dk

Seminarielektor Claus Tilling,
Islevhusvej 36, st., 2700 Brønshøj, tlf. 3828 6648,
e-mail: ct@modersmaal.dk

SUPPLEANTER TIL BESTYRELSEN:

Cand.stat. Kirsten Fenger,
Skandrups Allé 37, Hareskov, 3500 Værløse,
tlf. 4498 1650, e-mail: kf@modersmaal.dk

Stud.comm. Daniel Søndergaard Jakobsen,
Italiensvej 10, 2.th., 2300 København S,
tlf. 2681 3969, e-mail: dsj@modersmaal.dk

MODERSMÅL-SELSKABETS SEKRETARIAT:

Birte Iversen,
Engerødvej 34, 3200 Helsingør,
tlf. 4879 6352, e-mail: sek@modersmaal.dk

Ildsjæle

AF BENT PEDERSBÆK HANSEN

Da jeg i sin tid blev medlem af Modersmål-Selskabet, havde jeg nok at se til og var derfor ganske tilfreds med, at medlemskabet ikke indebar store pligter: Man kunne som medlem følge foreningens virke gennem kvartalsbladet Sprog & Samfund, én gang om året kunne man læse i avisen, hvem der var blevet valgt til at modtage Modersmål-Prisen, og i november modtog man så årbogen med indbetalingskort til kontingentet. Det var det! Al aktivitet foregik gennem bestyrelsen, og hvad man i øvrigt privat havde lejlighed til at gøre for at styrke modersmålet, foregik ikke i foreningens navn. Men medlemskabet gav alligevel en vis rankhed i ryggen; sammen med ligesindede var man med til at støtte en vigtig sag.

I dette nummer af Sprog & Samfund er aftrykt et forslag til en handlingsplan fra en kreds af aktive medlemmer, ildsjælene, som ønsker, at Selskabet „mere målrettet“ skal arbejde for en række punkter, som de opregner og uddyber.

Bestyrelsen blev glad for at modtage denne tilkendegivelse fra medlemmerne og kunne helhjertet tilslutte sig de gode intentioner, som bliver udtrykt heri. Det mest konkrete af ildsjælernes forslag og derfor også det letteste at imødekomme er ønsket om „mindst to debatmøder om året“, som bestyrelsen da også straks tog initiativ til at opfylde – helt præcist hvordan og med hvilket indhold er endnu ikke afklaret.

De øvrige punkter i handlingsplaner er helt i overensstemmelse med selskabets formål, men de har netop karakter af langsigtede mål, som er vanskelige at nå. Bestemt er det f. eks. ønskeligt, at brugerne af det danske modersmål anvender „dækkende danske ord“ i stedet for den snes af amerikanske fraser og modeord, der i de senere år har truet med at forfladige vort sprog. I bestyrelsen håber vi, at vi har gjort vort (om end ikke nok) for at påpege det skadelige i den udvikling, men vi må også erkende, at vi her er oppe imod stærke kræfter, som nogle hundrede medlemmer af et modersmålselskab ikke let kan hamle op med. Det sprog,

der er tale om, er globaliseringens sprog, som også truer større og stærkere modersmål end det danske – bl.a. engelsk som modersmål – og det formidles gennem en magtfuld medie- og underholdningsindustri. Det er også stærkt, fordi det har en dobbeltkarakter: Trods al dets pågående tarvelighed muliggør det en praktisk international kommunikation på et vist niveau.

Så kære ildsjæle, lad os endelig sammen stræbe efter det høje mål at bevare et rigt og nuanceret modersmål, men lad os også erkende, at der ikke findes enkle midler til at nå målet. Lad os sige med den tyske historiker Joakim Fests far: „Etiam si omnes, ego non“; selv om alle de andre løber efter tidens paroler, så ikke os. Fests far ville ikke bøje sig for nazisternes overmagt, og uden sammenligning i øvrigt er det en sådan, vi står over for, når det gælder modersmålenes sag.

I den forbindelse er det vigtigt at huske hinanden på, at vi i Modersmål-Selskabet måske nok er sprogevsere, men at vi også er sproglenskere, der holder af vort modersmål, som trods alt stadig giver os mange glæder, selv om vi ofte må ærgre os over misbruget af det.

Revsningen må ske med munterhed og ikke føre til, at vi bliver sure sprogkorreksere parate til at kaste os over fejl og mangler i andres sprog, for så risikerer vi at skræmme både andre og os selv fra at ytre sig/os – af frygt for ikke at være korrekte, hvad ingen af os kan være, især ikke i talesproget.

Balancen må også gælde angående Dansk Sprognævn, som vi nok kan kritisere og være på kant med, hvad vi f.eks. var i den endnu ikke helt afsluttede „kommakrig“.

Her var Sprognævnet for en gangs skyld udfarende og forsøgte at være normativt, men på det punkt brød vi os aldeles ikke om nævnets normer. Så lad os endelig skælde ud og være uenige, når vi er det, idet vi dog husker på det store og fortjenstfulde arbejde, som nævnet udfører for det danske sprog.

Oversættelse er det umuliges kunst

Spændende møde med årbogsforfatterne i Diamantens Blixen-sal

AF HENRIK MUNCK – FOTO: KAJ GØGSIG

Årbogsforfatterne var repræsenteret af Susanne Bernstein, Jean Renaud, Søren Sørensen, Hans Christian Fink, Anne Marie Bjerg, Judyta Preis, Jørgen Herman Monrad, Kirstine C. Baloti samt et kommende medlem.

Som medlemmer af et lille sprogområde er vi med dansk som modersmål afhængige af oversættelser for at kunne følge med i verden omkring os. Oversætterne er nødvendige formidlere, der undertiden slet ikke nævnes eller ofte ikke værdsættes efter fortjeneste. For at kunne oversætte skal man ikke alene forstå et andet sprog, men også kunne udtrykke sig på sit modersmål samt sætte sig ind i forfatterens kultur og tidsalder.

Modersmål-Selskabet har altid udgivet en årbog med et sprogligt tema. I 2008 er temaet oversættelser og årbogstitlen „Fra det ene sprog til det andet“. Traditionen tro er årbogen blevet præsenteret ved et medlemsmøde i efteråret med deltagelse af årbogsforfatterne. I år fandt det sted på selskabets 29-års fødselsdag den 27. november med Blixen-salen i Det Kongelige Biblioteks Sorte Diamant som en værdig ramme.

Forfatteren Klaus Rifbjerg afslutter det første af årbogens tretten essays med ordene: – Man kan ikke oversætte digte, men hvor er det herligt, at nogen som kan, gør det alligevel. Rifbjerg illustre-

rer det ved at gennemgå Kai Friis Møllers oversættelse fra 1936 af Kiplings digt om Mandalay fra 1892. Rifbjerg kunne ikke selv være til stede ved årbogsmødet, men hans bidrag blev erindret med et genhør af den indspilning fra 1942, hvor den 23-årige Mogens Wieth synger om Oh, den vej til Mandalay på Erling Winkels melodi fra 1936, som også Kim Larsen brugte i 2001 på sin CD: Sange fra glemmebogen.

Efter årbogsforfatternes korte indlæg spurgte Michael Bjørk som tilhører, hvilket godt råd de kunne give et ungt menneske, der ville være oversætter. Forfatteren Søren Sørensen svarede prompte: – At læse så meget som muligt for at øge sit ordforråd. Dette råd kan ledsages af en opfordring til at nærlæse årbogens essays. Her møder man alle typer af oversættere: kvinder og mænd, yngre og ældre, debutanter og øvede med oversættelser både til og fra dansk. Her læser man om alle oversætteres praktiske og teoretiske udfordringer og overvejelser. Det er ikke tilfældigt, at der blandt gode oversættere er mange kendte forfattere og

digtere, for oversættelser har ofte karakter af gen-
digtninger. Lars Bonnevie fortæller, at da den dan-
ske digter Sophus Claussen havde oversat Shelleys
digt „The Sensitive Plant“, skrev en anmelder: –
Sikke et godt digt – burde det ikke oversættes til
engelsk?

Oversættelse hedder på latin traducere/transla-
tare (jf. engelsk translate og dansk translatør) og
genfindes i det italienske ordspil traduttore: tradi-
tore (oversætter: forræder). Jean Renaud, der
oversætter fra dansk til fransk, fortalte på mødet
om, hvordan han som oversætter følte sig som for-
ræder, når hans franske forlæggere og deres rewri-
tere (!) med henvisning til moralske og tekniske
krav tvang ham til at beskære oversættelsen med
op til 15 pct. Susanne Bernsteins underbevidsthed
hjalp hende i oversættelsesarbejdet, når hun midt
under støvsugningen fandt det helt rigtige udtryk,
mens Hans Christian Fink under oversættelsen af
Carsten Nieburgs rejsebeskrivelse stødte på ordet

„merkwürdig“ og måtte ty til Den store danske
Ordbog, hvor ordet mærkværdig har to betydning-
er alt efter tryk på første eller anden stavelse (hhv.
værd at bemærke og mærkelig).

Judyta Preis og Hans Jørgen Monrad oversætter
fra polsk til dansk, bl.a. værker af forfatteren
Bruno Schulz, der som 50-årig blev skudt i 1942 i
den jødiske ghetto i provinsbyen Drohobycs. For
dem havde oversættelsesarbejdet været en lang
rejse, hvor de for at genskabe miljø og kultur i
oversættelsen havde besøgt de steder, hvor Bruno
Schulz levede. Tidsaldermæssigt spænder kilderne
til oversættelser vidt i årbogens essays: lige fra Ari-
stofanes 400 år f.kr. hos Kai Møller Nielsen til den
dagsaktuelle tv-avis hos Kirstine C. Baloti, der for-
tæller om tekstning af billedmedier. Undertek-
sterne er den mest læste danske tekstform og stil-
ler dermed så store krav til denne nye oversættel-
sesdisciplin, at det fortjener en nærmere omtale i
næste nummer af Sprog & Samfund.

Invitation til debاتمøde i DR

**Modersmål-Selskabet indbyder til debاتمøde om DR og sproget
tirsdag den 17. marts 2009 kl. 18-20 i DR Byen på Amager.**

Mødested v/hovedindgangen, Emil Holms Allé 20. Indledning ved DR
sprogredaktør Martin Kristiansen med efterfølgende adgang til spørgsmål
og kommentarer. Der serveres sandwich og drikkevarer. Alle er velkomne.

Før mødet er der kl. 17-18 mulighed for rundvisning i DR Byen (inkl. koncerthuset) mod
deltagerbetaling på 50 kr. (betales ved rundvisningen) og bindende tilmelding senest den
1. februar 2009 på mail til sek@modersmaal.dk eller tlf. 4879 6352.

Noter straks datoen og reserver rundvisningen nu!

Ildsjælenes forslag til en handlingsplan–

–Formuleret af Henrik Munck og den første udvalgsgruppe

Modersmål-Selskabet bør forstærke sin indsats for at værne om det danske sprog.

Dette vil blandt andet kunne opnås ved at selskabet mere målrettet arbejder for

- at bruge godt dækkende danske ord
- at pleje klar tale og korrekt sprogbrug
- at opfordre Sprognævnet til at vejlede
- at afholde mindst to debatmøder om året
- at gøre Modersmål-Selskabet mere kendt

I det følgende uddybes de fem forslag.

Ad 1) Bruge godt dækkende danske ord

Der bruges i det daglige alt for mange engelsk-sprogede udtryk på bekostning af lige så gode danske ord. Det gælder især mediernes anvendelse af modeord og ungdommens påvirkning af engelsk /amerikansk underholdningsindustri. For andre sprog som fx fransk og islandsk gøres der en indsats for at finde nationale ord. Vigtigheden af flersprogethed skal naturligvis præciseres, men der må sondres mellem det dagligdags danske modersmål og det videnskabelige/forretningsmæssige udenlandske sprog.

Ad 2) Pleje klar tale og korrekt sprogbrug

Der sjuskes med sproget. Der bruges forkerte udtryk, forkert grammatik og forkert udtale. Det giver støj på linjen, begrænser formidlingen og hæmmer forståelsen. Det bør påtales, når det forekommer. Der må sættes ind overfor medierne, men også overfor dem, der står bag som fx uddannelserne af journalister, danskere og skuespillere. Der er taget initiativer ved indskolingen til gymnasie-reformen. Erfaringerne herfra bør kunne udnyttes og udbygges.

Ad 3) Opfordre Sprognævnet til at vejlede

Sprognævnet har hidtil ført en alt for passiv og alene registrerende rolle. Man kunne ønske sig, at nævnet i øget omfang deltog i vejledningen mellem

godt og dårligt sprog. Måske kan Sprognævnet som officiel instans ikke fungere som sprogpoliti, men man kunne ønske, at der via en skærpelse af lovgivningen med præcisering af dansk som det officielle sprog også fulgte en mere instruerende og regulerende indsats. Hvis dette er ren utopi, vil det være en udfordring for Modersmål-Selskabet selv i højere grad at måtte påtage sig denne opgave.

Ad 4) Afholde mindst to debatmøder om året

Hvor går man hen med sine frustrationer over modersmålets udvikling? Modersmål-Selskabet bør være et naturligt forum, og afholdelsen af debatmøder kan give lejlighed til at mødes og diskutere mulige tiltag. Der bør inviteres sprogkyndige til at indlede, og der bør derefter gives rigelig tid til at diskutere, evt. via summestak i smågrupper. Der bør tages initiativ til et debatmøde allerede i foråret 2009, fx med den sprognævnsvarlige i Danmarks Radio som indleder og evt. afholdt i lokale hos Danmarks Radio eller måske med medredaktør af Budstikken (Modersmålskredsen) Christian N. Eversbusch (jf. hans kronik i Kristeligt Dagblad 22/10 2008 om de unges sprog).

Ad 5) Gøre Modersmål-Selskabet mere kendt

Modersmål-Selskabet bør have flere medlemmer, men det vil kun kunne opnås ved at gøre selskabet mere kendt og ved at formulere klare svar på spørgsmålet: Hvorfor skal jeg melde mig ind i Modersmål-Selskabet? Selskabets blad, årbog, uddelelse af Modersmål-Prisen og egen stand på Bogmessen giver omtale i begrænset omfang. Mere handling som fx formulering af klare standpunkter og afholdelse af debatmøder kan give yderligere omtale. Der kan arrangeres mere målrettede aktiviteter på steder med potentielle sproginteresserede som fx retorikstudier, seminarier, andre sprogforeninger. Opslag, plakater, foldere og møder kan sprede kendskab sammen med en mere strategisk indsats overfor medierne med indlæg og omtaler af konkrete tiltag.

Hvem er ildsjælene?

Efter generalforsamlingen blev der i juni-nummeret 2008 af Sprog&Samfund efterlyst ildsjæle, der ville være med til at udveksle ideer og tage initiativer i arbejdet for et bedre dansk. Seks medlemmer reagerede, og de fire bosatte på Sjælland var samlet den 21. oktober 2008 og formulerede sammen med Henrik Munck ovenstående henvendelse til bestyrelsen. Ildsjælene er:

Frans Jacobsen, Almevej 16, 2900 Hellerup. Tlf. 2276 3715.

Agnes Vilhelmsen, Værebrovej 24, 4040 Jyllinge. Tlf. 4673 0079.

Astrid Berg-Sonne, Carolinevej 9, 2900 Hellerup. Tlf. 3961 1912.

Finn Nygreen, Elmegårds Allé 24B, 3400 Hillerød. Tlf. 4825 3701.

Karen Frandsen, Sallevvej 6, 4622 Havdrup. Tlf. 4618 5451.

Inga L. Selmer Hammer, Bjørnøvej 23,
Fynshav 6440 Augustenborg. Tlf. 7374 3303.

Høring – Forslag til lov om Dansk Sprognævn

Modersmål-Selskabet finder det tilfredsstillende at der ved lovforslaget skabes klarhed i ledelsesstrukturen som en naturlig konsekvens af udnævnelsen af en direktør der får ansvar for Sprognævnets forskning og information.

Ligeledes kan Modersmål-Selskabet støtte forslaget om udvidelse af repræsentantskabet og muligheden for udnævnelse af personlige medlemmer til sikring af bredden og kontinuiteten i Sprognævnets arbejde.

Modersmål-Selskabet ser frem til et forsat godt samarbejde med Dansk Sprognævn.

Med venlig hilsen

Claus Tilling

Modersmål-Selskabet, medlem af Dansk Sprognævns repræsentantskab

Klar Tale

AF BJARNE SEGEFJORD

så er det lissom at vi lukker ned
i stedet for at spørge ind til
jamen altså i stedet for lissom
at starte op lissom der altid
jamen altså kommes sukker
på havregrynene for at lokke
lissom en ekstra bid ned og
you name it jamen altså
det vil jeg ikke kommentere på
jeg tager også lykkepiller
for at opstarte dagen anyway
lissom under indtryk af
at natten lukkede ned
i stedet for at åbne op
jamen med knækket startnøgle
i det forkerte nøglehul
så hele den hylende menighed
lissom gik fra snøvsen så sovsen
faktisk flød lissom på dørken
og forårsagede at biograferne
lukkede ned midt i fantasien
lissom opstarten på en søvngig sol
der fuck you jamen altså under
ingen omstændigheder lissom kunne
måle sig med den altomfattende
you know nedlukning.

Dansk hos Holberg

AF GEORG SØNDERGAARD

Holberg betragtes med rette som „den danske litteraturs fader“. Jo mere man beskæftiger sig med ham, jo større bliver ens respekt for Holbergs indsats i dansk litteratur- og kulturhistorie. Og det er ubestrideligt at han grundlægger den moderne og umiddelbart tilgængelige litteratur ved at levere de tidligste „klassiske“ eksempler på en række litterære genrer. Det gælder først og fremmest hans komedier, men også inden for det komiske (parodiske) heltedigt (epos), den fantastiske rejseroman („science fiction“) og essayet indtager Holberg en stilling som pionér. (Jens Kr. Andersen)

Litteratur er et omfattende og uhyre kompliceret begreb som udvikles ganske langsomt i samklang med den kultur hvori den opstår, efterhånden som det bliver relevant. Skønlitteratur som vi kender den i dag introduceres i Danmark af Holberg med hans komedier fra begyndelsen af 1720'erne. (Skautrup II, 285)

Holberg betragtede ikke selv den række komedier han skrev i sin poetiske raptus fra 1721-23 som sin væsentligste indsats. Hvis man endelig skal udnævne noget til at være det, er det hans arbejde for brugen af det danske sprog. Som Billeskov Jansen siger:

„Holbergs skelsættende betydning for vort sprog beror på den målbevidste alvor hvormed han fra første færd omfatter dets værdighed.“ Når han taler om at „forbedre“ eller „polere“ sproget, tænker han på vores anvendelse af sproget specielt i forbindelse med det skrevne. Således at det kan udtrykke abstrakte forhold.

Det var med stolthed Holberg kunne konstatere at „vore danske Skuespill have omstøbt disse Rigers

O.H. de Lodes kobberstik af Holberg til 2. udgaven af Danmarkshistorien, 1753, udført efter maleri af svenskeren Johan Roselius, formentlig i 1747.

Almue ligesom udi en anden Form, og lært dem at raisonere om Dyder og Laster, hvorom tilforn havde liden Idée ... derved gives Middel til Det Danske Sprogs Forfremmelse, ja at Sproget, som uforskyldt lidet eller intet tales udi store Huuse, med Tiden derved kand blive Hof-sproget“.

(Ep. 179)

Derfor fortjener Holbergs „danske Skuespil“ da også en særskilt omtale. Ydermere er det jo dem han i eftertiden huskes for. Både på grund af deres litterære og deres sproglige værdi.

Sproget på scenen er jo dialog, altså stiliseret talesprog. Hvor forfatteren ellers er mere frit stillet med hensyn til sproget, stiller dialogen en række krav til sproget. Det skal først og fremmest være naturligt og realistisk. I dialogen er den sproglige udformning altafgørende for persontegningen. Det er den måde personerne taler til hinanden på der får dem til at skille sig ud fra hinanden. I „Barselstuen“ siger Gedske Klokkers:

Jeg græder ikke saa just derover, men jeg tænker paa Kiødet, hvor elendig det saae ud, og dog kostede 5 Skilling Pundet. Alting stiger, vil du have et stykke Flesk, vil du have Smør, vil du have Ost, Gryn, Lys, Brænde, saa kand man ikke veje det op med Penge; jeg erindrer, at jeg har hørt af min Moster Birte ... nu er den kiære Kone død og henvoven! hun fortaalte mig at i hendes Ungdom kunde man faae det beste Pund Oxekiød for en halv Skilling, og var der end ikke Politimester i Byen.

(2. akt, 12. sc.)

Skautrup bruger dette eksempel om – som han siger – „en af Holbergs bedste figurer“ for at vise en række talesprogstræk, udråb, afbrydelse, overdivelse, m.m.

Men der er meget mere. Holberg omtaler selv flere gange det han kalder „frie expressioner“, udtryk fra dagligsproget snik snak, slidder sladder, Carnalie, Maansør, Matrasse, maitresse, bastenerne o.m.fl. Endvidere en imponerende række af skældsord: Ackermær, Backelsebæst, Beast, Carnalie, Caronie, Daare, Dosmer, Døgenicht, Esel, Flegel, Hundsfot, Kisselinke, Skabhals osv. Endelig nævner Skautrup en række eder og forbandelser: Drollen spliide mig, gaa Fanden i Vold, forbandet Tøy, mafoi, saa mare, Min Siæl, min Troe o.fl.

Den bedste måde at illustrere Holbergs enestående evne til at gengive talsproget er naturligvis at citere et par yderligere eksempler, og intet er vel mere nærliggende end Jeppe paa Bjerget. I 1. akt har Jeppe været på besøg hos Jacob Skomager hvilket har været ganske fornøjeligt. Jeppe er her alene:

Osvald Helmuth som Holbergs Jeppe i Hans Bendix' streg

Ach Jeppe! Du est fuld som et Beast. Mine Been vil ikke bære mig. Vil I staae eller ey, i Carnalier? Hey saa! Hvad er Klokken? Hey Jacob Hundsvot Skuster? hey nok for en Styver. Vil I staae, I Hunde? Ney far efter mig, om de vil staae. Tak, Jacob Skoemager, lad os faae en frisk. Hør, Cammerat! hvor gaar Veyen til Byen? Staae, siger jeg; see Bestet er fuld. Du drak som en Skielm, Jacob! er det for en Styver Brændeviin? – Du maaler som en Tyrk.

Mens han saa taler, falder han om og blir liggende. Det var naturligvis ikke en sprogbrug som denneher Holberg tænkte på i sin bemærkning om Det Danske Sprogs Forfremmelse til Hofsprog. Men ved at vise at i Danmark talte danskerne faktisk sådan bidrog han i enestående grad til at skabe respekt for modersmålet.

Sprogpolitik

AF JØRGEN CHR. WIND NIELSEN

Samtale mellem Mogens Jensen, MF og kulturordfører for Socialdemokraterne og Jørgen Christian Wind Nielsen, bestyrelsesmedlem i Modersmål-Selskabet. Samtalen fandt sted i forlængelse af Mogens Jensens åbningstale på Sprogfestival 2008, som Modersmål-Selskabet var medarrangør af.

En sprogpolitik i Danmark skal gå på to ben. Det ene er, hvordan vi bevarer og udvikler det danske sprog, og hvordan vi sikrer at alle danskere kan tale, skrive og bruge sproget aktivt. Det andet spor er, hvordan vi sikrer at vi bliver et land der har flersprogede kompetencer.

Det siger socialdemokraternes kulturordfører Mogens Jensen (MF). Han holdt åbningstalen på Sprogfestival 2008, en fest for international kommunikation mellem jævnbyrdige sprog og folkeslag med „sproglig mangfoldighed“ som tema.

Mogens Jensen ser en fare i, at engelsk tager mere og mere over, og at det danske sprog bliver svækket.

– Det vigtigste område her er i relation til forskning og undervisning på universiteterne. Det er i forskning, at mange nye ord og udtryk bliver opfundet. Det skal sikres, at terminologien også findes på dansk, også i formidlingen af forskningen. Foregår det ikke på dansk, opstår der et demokratisk underskud. Socialdemokratiet har foreslået, at det indskrives i universitetsloven eller i bemærkningerne til loven, at der sikres en fortsat sprogudvikling på universiteterne, at der udvikles danske termer, og at der skal formidles på dansk, siger han.

Vil Socialdemokratiet fremlægge et konkret lovforslag i Folketinget, eller kan det for eksempel ske i forbindelse med en generel revision af universitetsloven?

– Vi har ikke taget stilling til hvordan, men det står helt klart, at vi ønsker det skrevet ind i loven, siger Mogens Jensen.

Dansk som modersmål, dansk som en forudsætning for demokratiet? Mange danskere behersker ikke dansk særlig godt. Det virker meget usynligt i debatten?

– Det er helt nødvendigt for at kunne fungere, leve og arbejde i et samfund og ikke blive marginaliseret at vi læser og skriver og taler et fælles sprog. Der er grupper i det danske samfund der ikke gør det, og derfor bliver de marginaliseret. Både personer med anden etnisk baggrund end dansk og også en stor gruppe etniske danskere halter bagefter sprogligt. Der skal flere ting til: Det handler om at styrke dansk i folkeskolen, og der er et stort problem på erhvervsskolerne. Skolerne mangler ressourcer til for eksempel at sætte ekstra lærere ind. Arbejdspladserne har også en forpligtigelse over for deres medarbejdere. Der bør være regler om at medarbejdere kan få særlige kurser i danskundervisning, hvis de har behov for det. På alle større virksomheder burde der være et sådant beredskab, eventuelt i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne. Det vigtigste er at uddannelsessystemet fra folkeskole til erhvervsuddannelser får samlet op, og at virksomhederne tager over hvor det er nødvendigt.

Er det er tilstrækkeligt at den sprogpoltiske diskussion føres i regi af Kulturministeriet. Hvordan ser du på det?

– Det er helt nødvendigt at flere ministerier inddrages. Det ligger alt for isoleret alene i Kulturministeriet. Man er nødt til at have politik og holdninger til sprog integreret både i Økonomi- og Erhvervsministeriet og i Beskæftigelsesministeriet og selvfølgelig også i Undervisningsministeriet. De tre ministerier er helt afgørende for at man kan opfylde en målsætning om at danskerne kan dansk og lærer dansk, men også at vi har de sprogkompetencer, der er nødvendige i forhold til erhvervsudviklingen og i forhold til, hvordan arbejdsmarkedet udvikler sig. De tre ministerier burde sætte sig sammen og lave en sprogpolitisk handlingsplan, som både skal se på, hvordan vi styrker dansk, og som sikrer, at de fremmedsproglige kompetencer er til stede. Og som måske også prøver at se, hvilke behov der er i fremtiden. For mig at se halter vi bagefter. Sådan som jeg oplever søgningen til sprog, tages der ikke højde for, hvilke behov der måske er i fremtiden. Nu engagerer vi os meget på det kinesiske marked, og det er måske den største erhvervsindsats Danmark har. Er der så en handlingsplan for, hvordan vi sprogmæssigt lærer danskerne at tale kinesisk? Det er der ikke, og det burde der være. Og det er måske et mere vigtigt redskab at tage i anvendelse og bruge ressourcer på end forskellige markedsføringsfremstød, siger Mogens Jensen.

Kulturel mangfoldighed beskyttes

I sin åbningstale kom Mogens Jensen også ind på spørgsmålet om de mange „to-sprogede“ danskere.

– Betegnelsen dækker over, at der i dag er en del af den danske befolkning, der har lært mere end ét sprog hjemmefra. Nogle ser dette som et problem og bliver måske skræmte af det. Det skal vendes til en fordel, at der i mange klasseværelser sidder børn, der taler arabisk, vietnamesisk, pashto eller islandsk. Det er vigtigt, at vi interesserer os for hinandens sprog og kulturer. Og det kan sagtens kom-

bineres med, at vi værner om det danske sprog, så vi ikke pludselig taler McDonald’s-engelsk alle sammen. Det ville være kedeligt, hvis vi alle var ens, sagde den socialdemokratiske kulturordfører blandt andet og glædede sig samtidig over, at UNESCO under FN har haft succes med at få vedtaget en konvention om beskyttelse af kulturel mangfoldighed. Konventionen blev vedtaget i 2005 og trådte i kraft den 18. marts 2007, hvor 55 lande havde ratificeret den, herunder Danmark.

UNESCO’s konvention beskytter de enkelte landes ret til at føre kulturpolitik i en verden, der typisk vægter kroner, dollars og yen højest. Konventionen understreger kulturens og kulturpolitikens betydning og bekræfter staters rettigheder, pligter og muligheder i forbindelse med fremme og beskyttelse af kulturel mangfoldighed, herunder i form af statsstøtte.

– Ved at få vedtaget en konvention, der er et mere bindende instrument, sendes en vigtig besked til det internationale samfund om kulturens særlige status. Kultur er ikke bare en vare, der kan købes og sælges, men derimod en væsentlig del af menneskers fælles identitet. Desto mere grund er der til at værne om mangfoldigheden, så den kan komme os alle til gode og skabe ringe i vandet i form af øget tolerance, solidaritet, demokrati, fred og sikkerhed, påpegede Mogens Jensen.

Læs Socialdemokraternes sprogpolitiske udspil pr. 1. oktober 2008: Fremtidssikring af det danske sprog
http://www.kommunikationogsprog.dk/file_upload/1140.DOC

Læs Mogens Jensens tale på Sprogfestival 2008, Sprogpolitik på to ben, her
http://www.kommunikationogsprog.dk/file_upload/1141.DOC

Sprogpolitisk klimaks

Torsdag den 2. oktober havde *sproginteressenterne* sat hinanden stævne i Den Sorte Diamant, Blixensalen på Det Kongelige Bibliotek. Oplægget til stævnet var en drøftelse af rapporten „Sprog til tiden“ fra foråret 2008 (ikke at forveksle med Modersmål-Selskabets temahæfte fra 1985 Sprog til tiden – Hvor går dansk hen? Om børns og unges sprog.)

Hovedformålet med konferencen var at levere input til en skriftlig høring om „Sprog til tiden“, deadline 15. oktober 2008, og en efterfølgende videregivelse af materialet til Folketinget. Det der mangler nu er nemlig politiske beslutninger, ikke flere udredninger.

Konferencen var arrangeret af daværende kulturminister Brian Mikkelsen, men blev åbnet af nuværende kulturminister Carina Christensen, der i øvrigt er uddannet cand.negot. (økonomi og sprog). Kulturministeren påpegede, at der i et aktuelt lovforslag er lagt op til en organisatorisk styrkelse af Dansk Sprognævn, og at dansk skal styrkes.

Spørgsmål og svar

Nogle af de spørgsmål politikerpanelet blev stillet var:

- Vil politikerne sikre dansk som universitets-sprog? Hvis ja, hvordan skal det så gøres. Skal universitetsloven justeres, skal der udarbejdes en generel sproglov?
- Skal rutsjeturen for dansk fortsætte og dansk gøres til et B-sprog eller almuesprog?
- Er der vilje til at styrke dansk fagterminologi og sprogteknologi, også selv om det koster penge at gøre det?
- Vil politikerne tage konsekvensen af at globalisering koster penge til sprog?
- Vil politikerne følge anbefalingerne i den nordiske sprogdeklaration?

Efter interessentindlæg, politikerindlæg og en komprimeret debat (arrangementet varede kun tre

timer) kan der nu konstateres en høj grad af konsensus blandt sproginteressenterne.

Spørgsmålet om hvorvidt der i lovgivning skal fastlægges bindende bestemmelser for universiteternes brug af engelsk deler vandene. Spørgsmålet om indvandrersprogene og modersmålsundervisning deler vandene. Og spørgsmålet om en generel sproglov deler vandene. Men ellers er der blandt *sproginteressenterne* enighed om følgende:

Sprogtaxamenter og terminologi

Der stilles krav til universiteterne om, at de skal internationaliseres og fungere på engelsk, samtidig med at der stilles krav om, at de skal undervise i og forske på dansk også. Der skal derfor ske en styrkelse af engelsk, og en styrkelse af dansk. For at det kan lade sig gøre skal universiteterne have flere penge til sprogpolitik, hvilket skal ske gennem et særligt sprogtaxameter.

Sproglig diversitet

Sproglig diversitet er en fordel. Dansk skal styrkes, engelsk skal styrkes, den nordiske sprogforståelse skal styrkes gennem implementering af den nordiske sprogkonvention, de store fremmedsprog (især tysk og fransk, men også spansk og russisk), skal styrkes i uddannelsessystemet. De nye store fremmedsprog, især kinesisk, skal styrkes, så de kan anvendes i erhvervslivet.

Sprogstimulering

Sprogindsatsen i børnehaverne skal styrkes, så ingen borgere i Danmark vokser op uden et aktivt dansk og et aktivt sprog.

Aktiv kulturpolitik

Dansk skal styrkes i medierne, faglitteratur skal oversættes til dansk, kunst og kultur, biblioteker og offentlige institutioner skal understøttes, så de styrker det danske sprog. (I et forsøg på at legitimere psykiatrien blev der skrevet lærebøger på dansk i 1880'erne i ætiologi – sindssygdommens årsager (weekendavisen nr. 39, 26. september 2008)).

Sprogbarometer

Det vil være ønskeligt med hyppige målinger af sprogtemperaturen i Danmark.

Sprogteknologiske ressourcer

Sprogteknologiske ressourcer skal i det omfang det er muligt stilles gratis til rådighed for borgerne.

Indvandrersprogene

Mange indvandrere har ikke ét modersmål, men to udvandede modersmål, hvilket svækker dem senere hen i uddannelsessystemet og i deres deltagelse i samfundet. Hvordan gør vi indvandrerens sprog til

en ressourcepool i Danmark? Skal det offentlige ligefrem til at betale modersmålsundervisning igen?

Krigen er slut

– kampen om ressourcerne kan begynde

Krigen mellem dansk og engelsk er slut, og der er mange forslag på det tekniske plan til, hvordan indsatsområderne kan udmøntes. Med så mange indsatsområder bliver det sværere at fokusere. Krigen er slut – kampen om ressourcerne kan begynde.

Jørgen Christian Wind Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Modersmål-Selskabets hørings svar på Sprog til tiden

Som opfølgning på kulturministeriets konference om sprog på Det Kongelige Bibliotek 2. oktober 2008 ønsker Modersmål-Selskabet (M-S) at tilføje nedenstående bemærkninger om rapporten fra sprogudvalget, Sprog til tiden.

Generelt mener M-S at sproget i alle dele af den offentlige forvaltning er dansk – med mindre særlige forhold taler der imod.

M-S ønsker en generel løftelse af sproguddannelsen på alle undervisningsniveauer fra folkeskole til universitet. M-S kan støtte de mange principielle og praktiske anbefalinger som Sprog til tiden indeholder, fx anbefalingerne i kapitel 2, Førskolen, grundskolen og ungdomsuddannelserne.

M-S ønsker at det danske sprog skal bevare sin status som det selvfølgelig og bedste undervisningssprog, også på de højere uddannelser. Ikke således at der ikke skal undervises på engelsk, for det skal der også, især inden for naturvidenskabelige og teknologiske områder; men dels skal undervisning på engelsk være fagligt begrundet, dels skal den foretages af personer der behersker engelsk på et tilstrækkeligt højt niveau. Undervis-

ning og prøver i fagligt engelsk bør være obligatorisk for underviserne.

Der bør være økonomiske incitamentter til at bevare undervisning på både dansk og engelsk, jævnfør Sprog til tiden om et sprogtaxameter.

M-S går ind for en parallelsproglighed der sikrer en udvikling af et dansk fagsprog fx gennem et terminologiråd.

Det bør sikres at der er økonomiske midler til at støtte en publiceringspolitik der både støtter udgivelse af lærebøger og videnskabelige artikler på dansk, og at disse er meriterende for forfatterne.

M-S ønsker overordnet bindende bestemmelser om sproget på universiteterne til sikring af dansk som et komplet og samfundsbærende sprog.

M-S ser det som afgørende at der er politisk forståelse for sprog som kultur- og identitetsbærende og ikke kun som et redskab til overførsel af information. Dette syn på sprog bør gælde for såvel Kulturministeriet som Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet.

På Modersmål-Selskabets vegne

Claus Tilling

Den Dobbelte Kiste

AF JØRGEN CHR. WIND NIELSEN

Poul Boeg har skrevet bogen Den Dobbelte Kiste. Hvem er Poul Boeg? Poul Boeg er uddannet jurist. Han har arbejdet i Justitsministeriet, i udenrigstjenesten og i FN. Han har været lektor i statsret ved Københavns Universitet. Han har været medlem af Landsskatteretten, og af Folketinget for Centrumdemokraterne. Han har læst alle bind i Tamil-sagen. Poul Boeg er beskikket translatør og tolk i engelsk og har været næstformand i Translatørforeningen. I sin egenskab af translatør og tolk er han min kollega. Poul Boeg har også i mange år haft kontor i Forbundet Kommunikation og Sprogs sekretariat i Skindergade, hvor han har indstiftet et legat til medarbejderne. I dén egenskab er han en kollega og en ven. Poul Boeg har altid været en flittig debattør og skribent, og nu har han altså skrevet en bog, Den Dobbelte Kiste, der samler nogle af hans tidligere indlæg og artikler og bringer – for mig i det mindste - nye.

Bogen er opdelt i fem dele, plus en introduktion med forord og fyndord. Første del: Rent personligt, indeholder ti underafsnit. Anden del: Sproget, består af syv underafsnit. Tredje del: Finans, ti artikler. Fjerde del: Politik, ni afsnit, og endelig Femte del: I øvrigt mener jeg, ni afsnit. Bogen afsluttes med en epilog.

For medlemmerne af Modersmål-Selskabet har Anden del: Sproget, primær interesse. Poul Boeg skriver blandt andet om udviklingen i translatørbranchen, om den aktuelle sprogpoltiske debat, om sprogteknologi og om oversættelse. På den måde er bogen et aktuelt oplæg til Modersmål-Selskabets

årbog 2008, der har oversættelse som tema. Bogen er også læseværdig, fordi Poul Boeg faktisk er ret morsom og virkelig har sproget i sin magt: „Bageren bager brød om natten og boller om dagen“ er blot et enkelt eksempel. En smagsprøve på én af artiklerne er uddrag fra en kronik i Berlingske Tidende den 10. juli 2002 „om angloficering og anden sprogforurening“: Software hedder bare software. Heri berøres forskellen på „fremmedord og fremmede ord“:

„En gang var jeg så letsindig at påtage mig en oversættelse af en amerikansk teknologitekst hvor bl.a. ordet „software“ forekom. Da jeg ikke er computer-nørd, men tværtimod computeranalfabet, bragte oversættelsen mig på fortvivlelsens rand. Angstsveidens perler på panden var store og nattens søvnløshed tiltagende i en stigende fornemmelse af, at jeg aldrig ville finde det danske ord. Forgæves tyede jeg til alskens ordbøger, fagbøger, håndbøger og tekstbøger – den nye angloficerede betegnelse for lærebøger. Til sidst gav jeg op. Tryglende og grådkvalt søgte jeg hjælp hos en computereksperter. Han svarede venligt, men var ved at dø af grin: „Intet er lettere; software hedder software!“

Men hvorfor titlen „Den Dobbelte Kiste“? – svaret gives i bogen, der er den perfekte mandel- eller julegave.

Poul Boeg:

Den dobbelte kiste.

240 sider. 249 kr. Frydenlund.

Sprogpolitisk opdatering

Det er nu muligt at blive skrevet på en e-postliste og i elektronisk form at modtage et nyhedsbrev med sprogpoltiske nyheder af enhver art. Det vil også være muligt for medlemmer af Selskabet selv at bidrage til listen med oplysninger om arrangementer, nye spændende artikler med videre. Det hele foregår elektronisk via e-post med linksreferencer til internettet. Listen er åben for alle. Ønsker du at komme på listen skal du sende en anmodning herom til undertegnede med angivelse af den e-post-adresse der ønskes anvendt. Ønsker du at blive taget af listen igen skal du også rette henvendelse til undertegnede.

Jørgen Chr. Wind Nielsen

Nye konsulenter

AF MICHAEL BLÆDEL

Journalisten, Dansk Journalistforbunds fagblad, og Danmarks Radio har næsten samtidig ansat en sprogkonsulent. Det er altså to af de mest sprogpåvirkende medievirksomheder, der vil hanke op i sig selv, og sikkert med manges velsignelse.

På Journalisten hedder konsulenten Martin Lund. Han er 34 år, stud.mag. i dansk og er ved at færdiggøre sit speciale om kommaet. I fagbladet tager han elementære problemer op og anviser brugbare regler, til gengæld er han i kommedebatten ikke meget for regler:

„Efter min vurdering udgør elendig kommapraksis i det offentlige rum nu en betydelig trussel mod et meningsfuldt dansk skriftsprog. Min anbefaling og opfordring er utvetydig: Afskaf grammatisk komma ved lov, og tøv ikke for længe... en udmærket løsning vil være at anbefale almindelige og uinteresserede mennesker at sætte komma, hvor de synes, mens professionelle skribenter så kan følge de mere specifikke retningslinjer i nyt komma,“ mener Martin Lund, der således opererer med henholdsvis et intuitivt og et nyt komma og i øvrigt har denne mening om Dansk Sprognævn:

„Omdefinier Dansk Sprognævns rolle til at koncentrere sig om mere professionelle formidlers håndtering af sproget. Dansk Sprognævn bør primært operere som en venlig og fortrolig lobbyist, der sætter pegefingern ind, hvor det gør mest gavn for sproget, det vil sige hive fast i de store lærestalter og sproglige formidlere, i stedet for kun at sidde og vente ved sprogtelefonen eller skrive artikler om etymologiske pusseløjerligheder til den brede befolkning.“ Spørgsmålet er, om det synspunkt ikke rummer faren for et samfund opdelt i sprogligt kompetente og et sprogligt proletariat, der kan passe sig

Martin Lund

Martin Kristiansen

selv og underskrive ansøgningen: „Jeg er intuitiv“.

I Danmarks Radio tiltrådte Martin Kristiansen i sensommeren og vil ved nytårstide levere en egentlig sprogpolitik for DR.

Martin Kristiansen er et hidtil ubeskrevet blad i sproglig sammenhæng. Den 38-årige sprogredaktør har en bachelorgrad i litteraturvidenskab, moderne kultur og videnskabsfilosofi fra Københavns Universitet og er desuden diplomuddannet operasanger, som kunne høres på Det Kgl. Teater i Benjamin Brittens „Billy Bud“. Han har også produceret indslag til radioen. Med andre ord: Et alsidigt interesseret og tilsyneladende musisk menneske, der i første omgang i Kristeligt Dagblad den 26. september leverer et ret forsigtigt signalement af sin holdning: „Vi tager brugernes interesse for sproget meget alvorligt... man skal gøre sig klart, at de tider er forbi, hvor der tales én slags autoriseret dansk i DR... sproget udvikler sig hele tiden... langt hen ad vejen skal man forholde sig pragmatisk til engelske låneord... vi skal modvirke tendensen til at sluge stavelser og snappe endelserne af.“ De emner skal han holde kurser om og dernæst rekruttere såkaldte ambassadører i DRs forskellige afdelinger. Martin Kristiansen er dog så heldig, at der ligger mængder af brugbart materiale fra tidligere sprogkonsulenter, der blev sparet væk.

Det bliver interessant at se, om han også vil blande sig i den sproglige forurening, der har noget med den journalistiske brug af de enkelte ord at gøre. Ordet „stemning“ er der i sig selv intet i vejen med. Men når reporteren sendes til et ulykkessted og studieværten spørger: „Hvordan er stemningen“, så er sproget ude for en mishandling af de værste. Stemningen? Som om journalistikken i TV-Avisen føler sig kaldet til at levere en deskriptiv reportage om „Mormors Kolonihavehus“ i et to minutters selv-iscenesættende føleri i stedet for at rapportere nøgternt fra en tragisk hændelse.

Der er, som Jørn Lund sagde i anden sammenhæng om sprogkonsulentens job, nok at tage fat på.

Vild med dansk!

AF INGRID CARLSEN

Uovertruffet antal besøgende af sproginteresserede på Bogmessens stand i år. Stemningen var i top hos både de besøgende og os på standen.

Modersmål-Prismodtager Naser Khader og Erik Hansen besøgte vores stand og desuden medforfatter til den nye årbog „Fra det ene sprog til det andet“, Viggo Hjørnager Pedersen.

Den nye årbog blev modtaget med stor interesse, og desuden var plakaten af forsiden også et blikfang. Der var flere, som ønskede at eje den.

Bogmærker med vores branding vækker stor begejstring og modtages med glæde. Flere sæt flotte, røde bogmærker og sangbøger blev udleveret til skoleklasser gennem dansklærere.

Tidligere års årbøger var der stort salg af. De lave priser fristede mange. De mest eftertragtede var Karkers „Dansk i tusind år“ og „Dialekter – sidste ud kald“, hvorfor der løbende måtte rekvireres flere kasser årbøger.

Plakater af Prismodtagere var med til at identificere os for nye og kommende medlemmer.

Konkurrencen med dyrenavne i sange var en god tiltrækning, hvor sangbogen „Syng dansk – det er Kanon“ bliver reklameret og brugt til opgaven af børn og unge deltagere. Mange gik glade derfra

hver time med en bogpræmie efter frit valg fra alle hylder!

Vi måtte lave ca 900 flere optryk af konkurrencekuponen for at kunne efterkomme den store forespørgsel fra besøgende fra alle egne af Danmark.

Vi talte med mange potentielle medlemmer til vores nye klub „Ildsjæle“, som gerne ser fejl og misbrug af det danske sprog fjernet, og havde en god dialog med alle besøgende.

Alle aktive medhjælpere på standen gik glade fra vagten efter stor indsats for Modersmål-Selskabet med tak fra undertegnede. Flere har allerede tilbudt deres hjælp på Bogmessen næste år.

PS: 838 deltog i konkurrencen, ny rekord og 9% flere end sidste år.